Ч. 74. Субота 15 (2) цьвітня 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Зміст мадярскої адреси до Трону. — Ще про заговір у Францкії. — Події в Росиї. — Росийско японьска війна і пляни Японцїв.

Теперішні події на Угорщині суть так великої ваги, що зачинають вже звертати на себе увагу цілого сьвіта. Всї питають: до чого стремить мадярска опозиция і до чого она остаточно зможе довести? Що мадярскій опозициї не розходить ся вже о самі відзнаки войскові і о мадярску команду та не лиш о економічне відділенє від Австриї, то річ певна; але дальші єї цїли все ще не ясні. Адреса угорскої палати послів до Трону, яка має бути тепер ухвалена, показує жаданя опозициї, але все ще не виясняє цїли єї змагань. Се покаже ся очевидно аж пізнїйше, коли буде адреса ухвалена і коли насціє на ню відповідь Корони. Зміст адреси, котру вже предложила комісия адресова палаті, єсть слідуючий: В адресї вказано на вислід послідних виборів, котрий рівнає ся заяві против насильств доконаних 18 падолиста. Дальше говорить ся в адресї, що нарід відвернув ся від тих мужів, котрі брали участь в тих подіях, і не хоче, щоби они стояли дальше на чолї правительства. Від тих виборів минуло вже кілька місяців а доси нема нового правительства. Сойм просить отже Монарха о розпорядженє в цїли усуненя того стану. — Дальше подає адреса кілька точок напрямових для нового правительства а іменно: реформу парляментарну з розширенєм права виборчого і новим подїлом на округи виборчі з увзглядненєм ідеї народної (мадярскої); заведенє прагматики службової, ревізиї адміністрациї, реформу податкову, реформи суспільні і економічні, економічну независимість з окремим обшаром митовим і самостійною системою кредитовою а то по відповіднім приготовленю і утвореню вступних условий.

Короткий сей зміст передав нам телєґраф і з него не можна ще знати, чи адреса порушила також справу войскову, чи єї зовсїм поминула. Дебата над адресою закінчить ся аж по сьвятах, а тодї також покаже ся, в якій она остаточно вийде формі.

В справі заговору против францускої републики арештовано знов кількох офіцирів, між ними капітана Вольцерта і капітана Ґензена. Про першого говорять, що він належить до поважної родини альзатскої і разом з Тамбуріні служив в кольоніяльній армії. Приятелї єго розповідають, що єго поведенє було дуже ексцентричне і він часто виїздив в ріжні сторони. Хто єсть поправді Ґензен, того не знати; він раз каже, що єсть Шведом, другий раз, що Данцем з роду. Тай капітан Тамбуріні єсть здає ся не аби яким авантурником. Після одних, єсть він родом з Італії, після других з Корсики. В грудни м. р. був він в Тульонї і старав ся там позискати для заговору кілька офіцирів від маринарки, котрі тепер стануть за сьвідків. Судия слїдчий в порозуміню з прокуратором змінив тепер обжалованє піднесене первістно о крадіж войскових уніформів і недозволеного посїданя муніциї на „обжалованє о заговір против безпечности держави“ після закона основного, котрий того рода провини карає смертию.

Росийска бюрократия не зле маневрує і можна сподївати ся, що тими маневрами уратує собі і самодержавию житє. Она заповідає і лагодить всїлякі реформи, розсилає вісти про них по цїлій Росиї і поза Росию, а коли вже люди трохи втїшили ся і успокоїли, она знов відкладає тоті реформи на лїпші часи. Так зроблено тепер і зі справою реформи церковної, котру відложено на пізнїйше. „Нов. Время“ доносить, що установленє патріярхату, що правда, постановлено в основі, але виконанє тої ухвали признано за не будуче на часї. „Русь“ довідує ся з достовірного жерела, що цар ще не дав свого призволеня на скликанє церковного собору. Кажуть також, що проєкт того собору звернено авторам до пороблення відповідних змін. Висше духовеньство мимо того всего вірить в скоре скликанє собору і підносить гадку, щоби до того собору покликати також сьвітске духовеньство.

---

5)

Дещо про Марокко.

(За німецкими подорожниками З. Ґенте і дром Кампфмаєром — подав К. Вербин).

(Дальше).

Чому же придають молодому і здоровенному чоловікови „для обезпеки“ старого і слабосильного діда, як ось той, про котрого я розповів? Я то добре розважив і длятого кажу, що тут розходить ся о податок на чужинців, податок, котрий служить заразом і до того, щоби заткати рот воякам, котрі по всїй імовірности не дістають правильно своєї платнї; подорожуючі Европейцї мають їм служити за дійну корову. Я розпитував мого вояка, кілько розбишаків убиває він звичайно на дорозї з Танґера до Тетуана і чи робить за кождий раз карб на ложи своєї рушницї, коли вистрілить, чи не боїть ся, щоби набій з заду вилетїв, або щоби не розсадило цївки і т. п., а він признав ся менї, що він дуже миролюбивий чоловік і не думає зачіпати ся з розбишаками та проливати кров. То навіть і не єго обовязком, бо він лиш від того, щоби означити місце нападу і подати, хто має заплатити чужинцеви відшкодованє. В Марокку, бачите, то ще найлїпший і найкористнїйший інтерес дати ся напасти і обрабувати. Деинде ловлять злочинцїв і карають, а тут платять обрабованому відшкодованє, яке переходить всяке ожиданє. Як би я був мав то щастє, що мене були би в дорозї напали, то я за кілька місяцїв став би був богачем — хоч би лиш на якийсь час. За мій пакунок, що варт був яких двайцять і кілька корон, то я був би оцїнив єго на десять тисячів корон, а готівку на сто тисячів, посол наробив би був крику, а султан наказав би був заплатити відшкодованє. Але я не мав щастя і розбишаки нїгде анї не показали ся.

Щоби же чужинцїв змусити до плаченя податку воякам, то марокканьске правительство заявляє, що оно лиш тодї бере на себе одвічальність за безпечність подорожних і їх манатки, коли они їдуть під „войсковою ескортою“. Та не досить того; підданим султана заказано служити Европейцїм за проводирів і товаришів в подорожи, скоро они не возьмуть собі якогось вояка. В нїякім краю не визискують так Европейцїв як в Марокку, а всї люди, з котрими він сходить ся, працюють тілько на то, щоби чужинець як найбільше гроший лишив в краю.

По довгій тяганинї рішив ся я, щоби не торгувати ся довго, здати ся на якогось туземця, котрий мав за мене залагоджувати всякі орудки, в тій надії, що лиш він один буде мене визискувати, а за то других вже недопустить до того. Тота надія таки не зовсїм завела мене, хоч я кілька разів добачив, що мій друг Могамед — всї Араби називають ся Могамеди, як всї Нїмцї Каролї, а всї Англїйцї Джони — старав ся наклонити мене купувати лиш у деяких людий, котрі єму очевидно щось за то платили.

Наконець прийшов час мого виїзду. Лїтом, коли дороги сухі а днї довгі, можна одною довгою їздою заїхати з Танґера до Тетуана; але тепер, коли дощ падав без перерви майже чотирнайцять днїв і коли о 5 год. вже наставала ніч, треба було їзду подїлити і ставати десь на спочинок. Магомед і вояк явили ся вже около 7 години рано і поставили мули під вікном, котрі доти тупали, аж мене розбудили. Я убрав ся, а відтак виліз на гору з червоної подушки, що служила за сїдло на моїм мулї, вложив ноги в якісь величезні зелїзні скринї, але казав попустити стремена, бо були для мене за короткі, кривий вояк і Могамед сїли на свої мули і так виїхали ми з міста брамою, котрою виходить ся на побереже. Арабске сїдло то щось глубоко вирізаного, страшенно широкого і високого, а стремена так короткі, що колїна піднимають ся високо в гору; Араб сидить на кони так як ми на стільци.

Обробленої рілї в Марокку видко мало, хоч земля тут товста і добра. Але для Мавра небезпечно заробляти богато гроший і бути богачем, бо він тим дразнить захланність пашів. Скоро про когось стануть люди говорити, що він богач, то паша зачинає зараз єго переслїдувати, замикає до арешту і мучить доти, аж він більшу часть майна віддасть урядникови. Гроші з цїлої провінциї знайдуть ся борзо в скринях пашї; але й сему чоловікови вибе послїдна година, бо султан не знає жартів. Ко-

Алярмуючі вісти про морску битву коло островів Анамба показали ся неправдиві, бо доси не прийшло ще до битви а навіть не знати, де знаходить ся японьска фльота. Про російску фльоту знає ся лиш то певно, що она пливе на північ на японьскі води; але чи она пливе ціла разом, чи може розділила ся на дві части, того також не знати. Бюро Райтера доносило в першій хвили, що російска фльота плине розділена; менша часть під командою адмірала Филькерзана пливе через пролив Малякка до полудневo-хіньского моря, а друга більша часть під проводом Рождественьского пливе через пролив Сунда. Пізнійше то бюро поправило ся і донесло, що фльота пливе нерозділена, а тепер знов єсть чутка, що часть тої флоти знаходить ся коло Филипиньских островів. Розділенє фльоти могло би стати ся небезпечне для Росиян, але пляну Рождественьского ніхто не знає, а з того, що в послідних днях почали і японьскі кораблі то тут, то там показувати ся, можна вносити, що они шукають за російскою фльотою.

Японці носять ся з великими плянами на будучність. Они лагодять ся знову до великої акциї, а правительство має вислати до Манджуриї так значні нові воєнні сили, що теперішні стоячі там будуть подвоєні, а навіть по части потроєні. Японці сподівають ся, що виставлять в Манджуриї міліон войска, з котрого 700.000 вояків зможе станути до бою. Японці суть того переконаня, що здобудуть Харбін і зможуть єго держати, а рівночасно вести дальше акцию против Владивостока. Ходить також чутка, що Японці думають заняти остров Сахалїн. Російскі власти на Сахалїні узброїли всїх тамошних арештантів і обіцяли їх пустити на волю і дати ще якусь нагороду тим, що відзначать ся в обороні острова. В той спосіб російскі власти збільшили воєнну силу на острові о 3000 людий. Єсть однак сумнів, чи Росияни схотять дійстно держати сей остров.

Новинки.

Львів, дня 14-го цьвітня 1905.

— **Запомоги для інтернатів.** З загальної квоти 40.000 К, призначеної соймом на запомоги для інтернатів і з додаткової квоти 14.000 К на ту ціль, признав краєвий видїл між иншим рускому жіночому інтернатови у Львові 300 К, СС. Василиянок в Перемишли 800 К, та мужеским інтернатам утраквістичним: в Заліщиках 3.700 К, в Станиславові 700 К, в Сокали 800 К, в Самборі 1.100 К і в Терноподи 600 К.

— **З академичної ґімназиї у Львові.** Директор ґімназиї п. Харкевич виїхав для поратованя здоровля на один місяць до Тиролю, а єго заступає профосор др. Савицкий. — О. Дионизий Дорожиньский, катихит академичної ґімназиї у Львові, одержав на віденьскім університетї степень доктора богословя.

— **Пращанє заслуженого сьвященика.** В неділю дня 2-го с. м. попращали парохіяни церкви сьв. Юра у Львові довголїтного проповідника о. І. Редкевича, що відходив на становище соборного крилошанина в станиславівскій капітулї. О. Редкевич за 14 лїт свого душпастирства при катедральнім храмі положив чимали заслуги. Тому не диво, що єго прощальна проповідь, виголошена згаданого дня в церкві по вечірни, витиснула не одну слезу з очий численно зібраних вірних. Відтак в конференцийній сали попращали єго парохіяни, іменем котрих промовив п. В. Мороз від інтелїґенциї і відпоручники ріжних братств і товариств. На памятку вручено о. Редкевичеви дорогоцінний крилошаньский перстень. При від'їздї о. Редкевича до Станиславова дня 6 с. м. зробив єму милу несподіванку хор, відсьпівавши на двірци многолїтствіє.

— **Конкурс** на стипендию з фонду бл. п. Мартина Прокоповича в квоті 200 К річно розписує Ставропигійский Інститут з речинцем внесеня подань до 26 цьвітня с. р.

— **Бурмістром міста Черновець** на місце уступившого бар. Ант. Кохановского, вибрано вчера адвоката д-ра Е. Райса.

— **Заваленє дому.** Із Скалата пишуть: Дня 12-го с. м. завалив ся в Скалатї дім жидівского задаткового і кредитового товариства. Дім той побудовано минувшого року коштом звиж 40.000 К. В часї катастрофи сиділа в домі родина директора товариства Гальперна як раз при обідї, однако всїх добуто зпід розвалин зовсїм здорових і неушкоджених.

— **Ледачий син.** З Пристани, повіта жовківского пишуть: Сидір Шульган, пятьморґовий господар, посилав свого сина Стефана до середних шкіл. Хлопець був талановитий, але попавши під вплив зіпсутих товаришів зпоза школи, став привикати до шинкового житя. Батько не був в силї покривати численних видатків, тому велів єму вертати домів і брати ся до плуга. Син не послухав, а щоби з чогось жити, продавав свої річи, а відтак допускав ся крадежи. Науки не пильнував, тому видалили єго з ґімназиї, а відтак з львівскої, сокальскої і заліщицкої учительскої семинариї. Навіть за писаря нїхто не хотів єго приняти, бо коли був писарем у д-ра Короля, то цїлий час мешкав в шинку. Перед місяцем приневолив батька продати кусень поля і дістав 100 корон, а зате мав зречи ся всяких претенсий до батьківщини. Взявши ті гроші, пішов до Львова будьто би вчити ся в учительскій семинариї. Тут натягав, кого лиш міг, був пр. у митрополита та у инших осіб. Коли стратив одержані 100 К і ще позичені батьком 20 К, прийшов дня 6 с. м. зі Львова до хати батька і зажадав 300 К, грозячи, що єго убє. Батько, знаючи напасливість сина, вийшов з хати і станув на дворі. Тоді вийшов з хати син і вистрілив три рази до батька з револьвера. Одна куля загрязла в кожусї а дві прочі в тїлї 65-лїтного старця. На гук вистрілу збігли ся люди, а лукавий син з револьвером в руці утік в лїс. Вечером того дня бачили єго люди, як утікав до Рави рускої.

— **Дорого заплатив за подорож.** З Самбора доносять: Зарібник Михайло Крика хотів безплатно переїхати на гальмі товарового поїзду з Дублян до Самбора. Доїхавши до Самбора, хотів утечи з поїзду, заки він задержить ся, однако скочив так нещасливо, що колесо воза поторощило

ли єму здає ся, що ґубернатор якоїсь провінциї призбирав вже досить велику купу гроший, то він висилає до него запрошенє, щоби той приїхав до него в гостину. Таке запрошенє значить для ґубернатора, що губка вже повна і треба єї видушити. У Фезї ловлять єго, замикають до арешту і мучать доти, аж він скаже, де поховав гроші.

Таке правлїнє видає ся на перший погляд дуже люте і ми готові би гадати, що так гноблений і визискуваний нарід мусить збунтувати ся і нагнати султана до чорта. Того не буває, бо султан не гнобить робучий нарід і селян; противно, люди, котрих він здирає, то самі богачі а бідним не жаль, коли на якогось богача впаде нещастє, все одно, чи він доробив ся своїх маєтків честним способом чи обдиранєм других. Коли паша возьме якогось богатого селянина або купця за гиру і змусить до виданя своєї мамони, то єго дотеперішні наймити тішать ся з того; коли же самого пашу мучать, то тішать ся богачі і бідні. Невдоволені бувають завсїгди лиш поодинокі люди, підчас коли велика громада тішить ся з того і уважає таке правлїнє за добре і красне. Але така система не дуже надає народови духа підприємчивости і длятого Марокко виглядає ще й нинї зовсїм так, як перед тисяч роками.

Тоті немногі поля, які я видів підчас моєї подорожі були обсїяні пшеницею, ячменем, горохом і бобом, по трохи було видко й оливні дерева а денеде цвило миґдалове деревце. На дорозї, що належить до найважнїйших в краю, не видко було такого руху, як того можна би було сподївати ся: обючені мули і осли, зігнені під тягаром в двоє женщини, що несли до Танґера всїляку всячину на торг, а денеде при дорозї хлопцї і дївчата, що пасли вівцї та рогату худобу. Селянки подібно як і в Европі несуть масло, яйця, городнину і т. п. до міста, але мужчинам не хоче ся того робити.

При гостинци нема ані одного села і лиш десь далеко чути, як пси гавкають та видко на вершках горбів чорні хати. У всїх краях, де житє і майно загрожене, стоять села і міста не в долинах, де вода і добрі поля під рукою, але завсїгди на вершках гір, звідки видко вже здалека надходячого ворога. Поодиноких хат взагалї нема. Села бувають обсаджені високими живоплотами з кактусових ростин. В долинах над ріками творять олеандри гущавники, подібно як у наз лози і вільхи.

Отже в такім пустім і на око нїби безлюднім краю іде дорога то в гору то в долину, звичайно боками горбів, але не підходить нїколи аж до самого вершка, а часами переходить і через якийсь рвучий потік. Може яких 40 кільометрів від Танґера їде ся від Танґера в гору стрімкою стежкою, засипаною камінєм а в половинї висоти горба стаємо у фондаку, одинокій самотній хатї при гостинци. Ф о н д а к, значить господа, а від того арабского слова пішло й іспаньске фонда — готель. Але готель до фондака такий подібний як верблюд до кита. В готели почують чужинці, а у фондаку також, а кит так само ссуче зьвіря як і верблюд. Фондак то квадрат високих білих мурів, котрі крім широкої входової брами не мають нїякого иншого входу. Мур той замикає бруковане подвірє, котре по боках єсть вкрите плоским дахом, котрий може на яких 15 стіп широко давкола хоронить від дощу. В чотирох углах суть вбудовані подовгасті комори; проча часть вкритого місця єсть до подвіря отверта а дах спочиває тут на грубих стовпцах. В тих коморах зимовою порою перебувають люди, підчас коли зьвірята стоять на підсїнях отвертих до подвіря. Цїлий будинок єсть партеровий а лиш в однім углї єсть ще один поверх і там мешкає сторож від фондака та й один муццін (духовник), що накликує до молитви. В кождім углї подвіря суть дві вузкі комнатки, при котрих єсть один господар, котрий своїм гостям варить каву і чай та продає також всїлякі товари як пашу для зьвірят, билини з конопель до куреня та всїлякі инші дрібнички. Поживу приносить собі сам подорожний і варить на малім припічку в комірчині або при огни на подвірю. Комірчини так подїлені, що передна часть від входу єсть трохи низша як більша задна часть, вистелена матами. В передній лишають подорожні свої виступцї, коли лягають спочивати, або сїдають на землю пити каву та курити кіф. Ліжка, постелї, стола або стїльців тут нема нїяких.

В от такій комірчині прийшлось менї ночувати, але не самому, бо поминувши, що тут спав мій прибочний ґвардист і Могамед, знайшли ся це й инші непрошені гостї. Подумайте собі, що на вашім тїлї роблять собі збори десять тисячів блох, тарганів, стоног, що від вашої голови до ваших ніг відбувають ся перегони щурів і миший, то й не подивуєте ся, що я схопив ся вже о пятій годинї та вийшов на двір подивити ся на зьвіздисте небо, а відтак взяв ся варити каву та казав сїдлати мули.

Небавком вибрали ся ми в дальшу дорогу і за пять годин їзди, зразу по каменистій доріжцї, а відтак почерез урожайну, але лихо управлену долину, побачили ми перед собою на горі білі мури Тетуана. По дорозї стрітили ми ще молоде супружество з Америки і від них я научив ся, як то треба подорожувати. Они мали численну службу, їхали під ескортою аж шести вояків та везли з собою шатра, ліжка, складані столи і стільцї та всїляку посудину і поживу. В дорозї і тут в Тетуанї мешкали они під своїми шатрами і мусїли зазнавати розкоші марокканьского фондака. Так щож, коли я ані не Вандербільт, ані не Астор і не Ротшільд, ані навіть не їх свояк! Знаю про них лиш з ґазет.

Т е т у а н то дуже старе місто, бо вже за римских часів була тут оселя звана Тамуда

єму праву ногу. Тяжко раненого відставлено до шпиталю.

— **Огні.** З Яворова пишуть: Дня 11 с. м. вибух около 1-ої години по полудни огонь на великім яворівскім передмістю і знищив три селяньскі загороди. Потерпівші самі бідаки. Причиною пожару був імовірно підпал.

— **Убийства.** В повіті бобрецкім, як звідтам пишуть, лучили ся в послїднім часї два убийства. А именно: в Водниках убито в марті Стефана Стецька, господаря, а тіло вкинено до камінелому. Підозріного о скритоубийство Федька Похмурского арештовано і він сидить в слїдчій вязници в Бібрцї. — В Чижичах, дня 10-го с. м. підчас сварнї пхнув ножем в груди Михайло Пасічник свою тещу Каську Мацюняк так сильно, що вскорі житє закінчила. Виновник віддав ся сам в руки суду.

— **Нищенє гадюк.** Властителька найбільших в сьвітї стад худоби в Тексас, котра має більше як міліон акрів пасовиска, постановила винищити всї вужі тараxкавцї, котрих в Тексас тьма-тьменна. Она платила 5 долярів за хвіст одного тарахкавця. До 14 днів мусїла заплатити за 10.000 хвостів тарахкавців. Тодї знизила цїну на 3 дол. і в кількох тиждних мусїла заплатити за більше як сто тисяч хвостів. Відтак знизила цїну на 2 і тодї заплатила вже за 220 тисяч убитих їдовитих гадюк.

† **Помер** Павло Слимаковский, емеретований учитель, переживши 67 лїт, дня 1-го цьвітня.

Телєґрами.

Відень 14 цьвітня. Перед судом присяжних розпочав ся нинї процес о обиду чести против редакторів ґазети „Die Zeit" Зінґера і Каннера, котрі в згаданій часописи оповістили, що радник гірничий Макс Ґутманн і Віктор Мавтнер хотїли заплатити по 500.000 К, щоби були іменовані членами палати панів.

Відень 14 цьвітня. Бюлєтин о станї здоровля пана міністра дра Ґавча каже, що рожа при горячцї розширяє ся на шию. Впрочім стан недужого вдоволяючий.

Мессина 14 цьвітня. Приїхав тут цїсар Вільгельм на яхтї „Гогенцоллєрн".

Льондон 14 цьвітня. До „Daily Telegr." доносять з Токіо: Чутка, що 7 японьских кораблїв военних затонуло, єсть зовсїм безосновна. Бувший президент міністрів ґр. Окура заявив, що Порт Артур, Владивосток і Сахалїн мусять перейти в тревале посїданє Японії, щоби мир на довгі часи був забезпечений.

Петербург 14 цьвітня. (Петерб. Аґ. тел.). Оголошений в однїй з росийских часописий проєкт права виборчого, котрий дістав ся також до заграничних ґазет, єсть, як заявляють урядово, неправдивий.

Петербург 14 цьвітня. Вість о відроченю церковної реформи єсть після інформації з компетентної сторони правдива. Побідоносцев предложив цареви рівночасно з проєктом скликаня синоду для реформи церковної і вибору патріярха також слїдуючу резолюцію: „Годжу ся. Бажаю церкві успішного розвою в новім єї положеню. Скликанє земского собору уважаю за невідповідне.

Петербург 14 цьвітня. Двайцять і шість офіцирам портартурскої фльоти, що вернули до Петербурга, відобрано ранґу офіцирску. Між ними знаходить ся контрадмірал Лощиньский, 4 капітанів 1-ої кляси, 11 капітанів II-ої кляси, 2 підполковників; з артилєриї: 2 поручники, 3 інжинїри-полковники, 1 інжинїр-підполковник і 2 інжинїри капітани.

Софія 14 цьвітня. Сенат академічний ухвалив замкнути університет з причини безнастанних розрухів студентских.

пізнїйше також Таґат, що належала до провінциї Мавританїя Тінґітаніс. Місто се лежить в тих сторонах, де суть іспаньскі кольонії, звані Презідіос як: Цевта, Мелїла, Велєз де ля Ґомера і др., а одного часу забрали були Іспанцї і се місто. На яких 30 кільометрів від іспаньскої кріпости Цевта на полуднє впадає до моря на всхіднім побережу ріка звана при устю Ріо Мартіль, а може на яких 8 кільометрів від устя тої ріки в глубину краю єсть місто Тетуан. Місто єсть обведене високими і грубими мурами; хоч они не устояли сь би супротив теперішних пушок, то все-таки могли би довгий час ставити опір берберским ворохобникам. Тетуан лежить на досить високій горі і має цитаделю або ґасбу, побудовану трохи висше як саме місто. В тій ґасбі містять ся власти. Численні вузкі, круті і дуже брудні улицї виходять на дуже велику квадратову площу, на котрій єсть християньска церков і іспаньский консулят. Не брак тут також мошей з чотирогранними вежами і гробами магометаньских сьвятих, але цїлість робить враженє підупавшої величини, до чого причиняють ся ще й до нинїшного дня задержані слїди бомбардованя підчас давної війни Марокка з Іспанїєю. Як у всїх орієнтальних містах доми зверха не відзначають ся нічим, але в неоднім з них можна в серединї побачити зажиточність, а навіть велике богатство.

В Тетуанї жиє яких 25.000 душ, а то населенє складає ся в значній части з арабских купцїв і ремісників, що держать собі муринів, котрих уважають за невільників. Тут єсть також велика кольонія т. зв. Шпаніолїв або іспаньских жидів, котрі живуть в окремій части міста званій Мелля, відділеній від арабского міста муром. Коли вже арабскі части міста взагалї дуже не чисті, то Мелля ще більше не чиста; в дуже вузоньких і страшно брудних улицях живуть тисячі жидів, котрі душать ся в маленьких хатах серед страшенного нехлюйства. Мимо того Шпаніолям з тим добре; їх родинне житє єсть взагалї щасливе, а многі з них мають навіть великі маєтки. Більші купцї ставлять ся під протекторат европейских держав і живуть собі вигідно яко чужі піддані. Европейска кольонія тут мала; суть то по найбільшій части Іспанцї, що повтїкали від войска і займають ся тут ремеслом та дрібною торговлею. Богато з них ріжуть корки, до чого їм дають знаменитий материял коркові дуби, що ростуть в лїсах на сусїдних горах.

Тетуан має межи марокканьскими містами здавен давна славу дуже промислового міста, хоч той промисл веде ся тут виключно на дрібний лад. Особливо важний єсть промисл металевий. Тут виробляють прекрасну зброю, котра нагадує розцьвіт маврийскої культури. Важне місце займає також промисл шкіряний та прекрасні вишивки золотом і сріблом. В долинї недалекої ріки знаходять ся поклади доброї глини, з котрої виробляють тут плитки до викладаня стїн і помостів в палатах. Але як все в Марокку так промисл в Тетуанї дуже підупав, а европейскі вироби випирають що раз більше вироби краєві.

В історії новійших часів грав Тетуан також важну ролю. У війнї з Мароккoм забрали були Іспанцї місто в марті 1860 р., але остаточно мусїли єго знову вернути і вдоволити ся тим, що дістали малий кусень землї на побережу і сто міліонів франків военного відшкодованя. Але від тої пори не спускають они все таки Тетуана з ока і коли би колись прийшло до подїлу Марокка між европейскі держави, то певно забрали би Іспанцї Тетуан так само, як Анґлійцї Танґер.

(Дальше буде).

Рух поїздів

важний від 15 червня 1904.

посп.	особ.	Приходять до Львова
		в день
	6·00	З Кракова
	6·10	„ Іцкан, Делятина, Чорткова
	7·30	„ Рави рускої, Сокаля
	7·40	„ Підволочиск, Бродів
	7·45	„ Лавочного, Хирова, Калуша
	8·00	„ Самбора, Хирова
	8·10	„ Станиславова, Жидачева, Потутор
	8·20	„ Яворова
	8·55	„ Кракова
	10·02	„ Стрия, Борислава
	10·20	„ Ряшева, Любачева
	11·25	„ Коломиї, Жидачева, Потутор
	1·10	„ Лавочного, Калуша, Хирова
1·30		„ Кракова
1·40		„ Іцкан, Калуша, Чорткова
2·30		„ Підволочиск, Бродів, Гусятина
	4·35	„ Стрия, Хирова, Тухлї
	4·45	„ Яворова
	5·03	„ Белзця, Сокаля
	5·30	„ Підволочиск, Бродів
	5·40	„ Кракова
	5·50	„ Іцкан, Жидачева
		в ночи
8·40		З Кракова
	9·10	„ Іцкан, Чорткова, Потутор
	9·50	„ Кракова
	10·00	„ Самбора, Хирова
	10·20	„ Підволочиск, Бродів
	10·40	„ Лавочного, Хирова, Калуша
12·20		„ Іцкан
2·31		„ Кракова
	3·25	„ Тернополя, Грималова.

посп.	особ.	Відходять зі Львова
		в день
	6·20	До Іцкан, Жидачева, Потутор
	6·30	„ Підволочиск, Бродів, Чорткова
	6·45	„ Лавочного, Борислава
	6·50	„ Яворова
8·25		„ Кракова
	8·35	„ Кракова
	9·10	„ Лавочного, Хирова, Калуша
	9·25	„ Самбора, Хирова
	10·35	„ Тернополя, Потутор
	10·45	„ Черновець, Делятина
	10·50	„ Белзця, Сокаля, Любачева
1·55		„ Підволочиск, Бродів
2·45		„ Іцкан, Потутор, Чорткова
2·55		„ Кракова
	3·05	„ Стрия, Хирова, Тухлї
	3·30	„ Ряшева, Любачева, Хирова
	3·40	„ Самбора, Хирова
	5·48	„ Яворова
	5·55	„ Коломиї, Жидачева
		в ночи
	6·20	До Кракова
	6·40	„ Лавочного, Хирова, Калуша
	7·05	„ Рави рускої, Сокаля
	9·00	„ Підволочиск, Бродів
	10·05	„ Перемишля, Хирова
	10·42	„ Іцкан, Заліщик, Делятина
	10·55	„ Кракова
	11·00	„ Підволочиск, Бродів, Заліщик
	11.05	„ Стрия
12·45	10·50	„ Рави рускої, Любачева (кождої недїлї)
2·51		„ Кракова
		„ Іцкан, Чорткова
	4·10	„ Кракова

ЗАМІТКА. Пора нічна від 6 г. вечером до 5 г. 59 м. рано. Час середно-европейский від львівского о 36 мін. В місті видають білети їзди: Аґенция Ст. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі иншi, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. и. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52, в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).